

Моја је срећа непостојана

И док Љупче изводи свога припитомљеног гаврана у шетњу и бициклом разноси месечину по Београду и васељени, деда и ја започесмо разговор шетајући кроз његов живот. Закључисмо како свако мора платити своје, кад-тад, радо или нерадо, надано или ненадано, драговољно или силом, а уз опаску коју одвојено изговорише и Љупче и деда: „Више сам у животу гладовао него што сам био сит“. И обојица, иако незнанци, слободно су, поносно и јасно рекли, не питајући за цену: „Ја сам платио своје“.

Хвала ти Христе Исусе наш, који се роди у Витлејему јудејском, што допусти да се и ја родим у Миоковцима српским. Ништа ти не иштем, а за све сам Теби дужан што ми се зби у овом брзо пролазећем животу и што успех да останем на тијесном путу Твоме. Било је времена ко да су дани зли, а мени би угодно иако на камену спавах, иако безброј пута коначих на ливади украј ријеке или на гумну под дудом. Ни гаћа поштених имо нисам.

Ти стиже на Таворску гору, а ја до Таорских врела. Ти бијаше у мјесту званом Овчија бања, а ја у Овчар бањи. Нисам се ослањо на красноречивост, већ на дјела Теби посвећена а простотом срца мога очувана. И мо-

лим Ти се да тако и остане све до скончања мога. Све ово говоре моја уста грешна, а бележи грешна рука мога унука.

Ето, сад је почетак јесени кад уљегосмо у шуму непроходну што је животом зову и кад започесмо ово дјело у граду Ужицу, на ријечи Ђетињи, од рођења Твога године 1979, септембра двадесет првога дана, на Малу Госпојину, речју грешног и клонулог Радомира из Миоковаца код Чачка, из земље Србије.

* * *

– Преко мојих усана није прешла лаж.

– Е, ђедо, баш претера!

– Не рачунам до двадесет девете године.

– Зашто баш до те године?

– До тада човјек превире, зри. Тек тада је спреман за женидбу, за брак и породицу, да гради своје домаћинство и подиже ђецу.

– Да то није касно?

– Неки, из мог рода, па и ти међу њима, а многи из школе и села сматрају да је то доцкан. Ја им одговарам: Није, ако га послужи срећа. Ако буде те среће моћи ће прије четрдесете да закући и ђецу да приправи за животна пута. Видиш, женидба, то ти је прва ствар у животу. Ако ту будеш имао среће, онда ћеш је згртати. Ако ли ту не имаднеш среће, нећеш је ни имати. Некима је то претеривање, па и теби, драги мој унук. А није. Никако. Права се срећа, као ни права мука не да сакрити. Имаш примера на сваком кораку, али ја ћу се држати онога што најбоље знам и осећам.

Мушкарцу, младићу, треба жена из добре куће, која ће га на рад подстицати, а и сама вредно радити сваког дана, јер кућа не стоји на земљи него на доброј жени.

Како сам оно отишо ко добровољац у рат четрнесте, па до дана данашњег само мука, само бјежанија, само

изгибеније. Пођох, па макар се не вратио жив. Цер. Мачков камен. Каблар и Суворор. Одбрана Београда, повлачење преко Косова, пријелаз преко Албаније, долазак на Крф, сахрањивање мртвих у море крај острва Видо, лечење у Бизерти. Некима се посрећи па дођоше до Француске и Енглеске. Па онда Солунски фронт. Кајмакчалан. Гине се масовно и храбро за отаџбину, за Србију. Пешке преко Ниша и Београда, до Загреба и талијанске границе. Вратисмо се кући. Мање од пола оних што одоше. Немаштина пуста, а Србије нема. Добисмо рат, а остасмо без државе. Не видесмо то одма, него како иначе код нас бива – доцкан. Узели политичари у своје руке и Србију и паре, а ти геџо аргатуј. Пропадосмо дибидуз.

Гледо сам осакаћеног јунака са Кајмакчалана кад проси петком, кад је пазарни дан, на чачанској пијаци. Склоним се у страну да не гледам бруку, да сакријем сузе. Јаки зазор ме обузе. Људска истина се ријетко може наћи у историји.

Ожених се и ту не имадох среће. Две ми жене умријеше, трећа побјеже за Циганина, троје ђеце ми оставише. Два ме рата задесише. Два пута ми кућу и шталу палише. Једном Бугари, други пут Срби. Три пута изпотека! Без помоћи, без паре и динара.

И док се ја снебивам, једне бодрим а друге онеспокојавам. Једне добру усмеравам док други злопате, једне усрећујем а друге љутим. Има то записано у књигама. Ту књижицу златом не мош платити. Питах Милоша прије неки дан:

- Је ли она књига код тебе?
- Није – вели.
- Ће ли је?
- Не знам.

Ето, ако оћеш као што је у књигама записано да ти причам од почетка како сам и куда све прошло. И како